

M.Com Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April - 2024 (OLD COURSE)
FINANCIAL ACCOUNTING FOR MANAGERS(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ નીચેની માહિતી પરથી હાર્દિક લિ.નું એપ્રિલ થી જૂન 2024 સુધીની મુદત માટેનું રોકડ અંદાજપત્રક તૈયાર કરો. (૨૦)

- (1) તા. 01/04/2024 ના રોજ રોકડ-બેંક સિલક રૂ 15,000.
- (2) પડતર પર કાચા નફાનો દર 25%
- (3) અન્ય માહિતી.

માસ	કુલ ખરીદી	શરૂનો સ્ટોક	પરોક્ષ ખર્ચા
માર્ચ	1,50,000	10,000	21,000
એપ્રિલ	1,60,000	15,000	22,750
મે	1,80,000	20,000	26,750
જૂન	2,00,000	25,000	28,500
જુલાઈ	2,10,000	30,000	30,000

- (4) મે 2024માં રૂ. 18,250 નું એક ચંત્ર ખરીદવાનું છે. રૂપિયા 10,000 તેજ માસમાં અને બાકીના એ પછીના માસમાં ચૂકવાશે.
- (5) ખરીદી અને વેચાણ 80 % ઉધાર થાય છે.
- (6) સમય ગાળો:-

ઉધાર વેચાણ 1 માસ.

ઉધાર ખરીદી ½ માસ.

પ્રશ્ન.૧ ખુશી ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિ. તરફથી નીચેની માહિતી આપવામાં આવે છે, તેને આધારે કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાતની ગણતરી કરો. નીચેના આંકડાઓ પડતર વિભાગ માંથી લેવામાં આવ્યા છે અને માસિક ઉત્પાદન પડતરના છે.

વિગત	રકમ રૂ.
કાચો માલ	4,00,000
સધી મજૂરી	2,00,000
શીરોપરી ખર્ચા	1,00,000
ચોખ્ખો નફો	1,00,000
વેચાણ	8,00,000
કાચા માલ સામાનની ઇન્વેન્ટરી સિલક	1 મહિનો
પ્રક્રિયામાં માલ સામાનનો સમય	½ મહિનો
તૈયાર માલનો સરેરાશ સમય	1 મહિનો
લેણદારો તરફથી શાખપ્રાપ્તિનો સમય	1 ½ મહિનો
દેવાદારોને આપવી પડતી શાખનો સમય	2 મહિના
પગાર ચૂકવવાનો ગાળો	¼ મહિનો
શિરોપરી ખર્ચાની ચૂકવણીનો ગાળો	½ મહિનો

પડતર વિભાગ માંથી એક માસ માટેની આપણને ઉપરોક્ત માહિતી આપવામાં આવી છે તેને આધારે કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત કેટલી રહેશે તેની ગણતરી કરો.

પ્રશ્ન.૨ બાલા લિ. ૩૧મી માર્ચ ૨૦૨૩ ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે.

(૨૦)

મૂડી દેવા	રકમ રૂ.	મિલકત લેણા	રકમ રૂ.
ઈક્વિટી શેર મૂડી	6,00,000	જમીન મકાન	4,50,000
10% ની પ્રેફરન્સ શેર મૂડી	3,00,000	યંત્રો	3,00,000
અનામત ભંડોળ	2,43,000	રોકાણો	1,50,000
15% ના ડિબેન્યર્સ	3,00,000	સ્ટોક	2,00,000
લેણદારો	24,000	દેવાદારો	4,00,000
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	36,000	લેણીફૂડીઓ	30,000
કરવેરા જોગવાઈ	30,000	રોકડ બેંક	60,000
બેંકો ઓવરડ્રાફ્ટ	60,000	પ્રાથમિક ખર્ચ	3,000
	15,93,000		15,93,000

વધારાની માહિતી નીચે પ્રમાણે છે.

- (1) જમીન મકાનની ચોપડે કિંમત તેની બજાર કિંમતના 90% છે, હવેથી બજાર કિંમત ધ્યાનમાં લેવાની છે
- (2) કુલ સ્ટોક પૈકી અડધા સ્ટોક ની કિંમત 25% ઘટી ગઈ છે.
- (3) કુલ રોકાણોમાં રૂ. 50,000 ધંધા બહારના રોકાણો છે.
- (4) કરવેરા તથા વ્યાજ પહેલાનો નફો રૂ. 3,60,000 છે.
- (5) વર્ષ દરમિયાન નફા નુકસાન ખાતામાં નીચેની રકમો સમાવિષ્ટ છે.

ધંધા બહારના રોકાણોની આવક	રૂ. 5,000
યંત્ર વેચાણનું નુકસાન	રૂ. 7,000
ધાલખાધ પરત	રૂ. 3,000
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટનું વ્યાજ	રૂ. 4,000.

ગણતરી કરો:

(A) કુલ રોકાયેલી મુડી પર વળતરનો દર

(B) ચોખ્ખે રોકાયેલી મુડી પર વળતરનો દર

અથવા

પ્રશ્ન.૨ બાવલી લિ. એક પ્રમાણિત પેદાશનુ ઉત્પાદન કરેછે. એકમ દીઠ પેદાશની પડતર નીચે મુજબ છે.

પ્રત્યક્ષ માલસામાન	રૂ. 20
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	રૂ. 10
ચલિત કારખાના ખર્ચ	રૂ. 6
કુલ સ્થિર ખર્ચ	રૂ 3,00,000
ઉત્પાદન એકમો	20,000

વેચાણ પર 25% લેખે નફાની ગણતરી કરાઈ છે.

બાવલી લિમિટેડનું તારીખ ૩૧-૩-૨૦૨૩ ના રોજ નું પાકું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે.

મુડી -દેવા	રકમ રૂ.	મિલકત- લેણા	રકમ રૂ
ઈક્વિટી શેર મૂડી	7,00,000	જમીન	4,50,000
શેર પ્રીમિયમ	1,00,000	પ્લાટ	2,50,000
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	2,65,000	બિલ્ડીંગ	4,00,000

10% ના ડિબેન્ચર	2,00,000	ગૌણ કંપનીના ઇક્વિટી શેર	80,000
કામદાર નફા ભાગ ફંડ	1,50,000	અન્ય કંપનીના ઇક્વિટી શેર	90,000
લેણદારો	2,00,000	સ્ટોક	1,92,000
દેવી હુંડીઓ	3,35,000	દેવાદારો	4,00,000
પ્લાન્ટ પર ઘસારા ફંડ	50,000	બેંક સિલક	1,20,000
		ડિબેન્ચર વટાવ	18,000
	20,00,000		20,00,000

ઉપરની માહિતી પરથી શોધો

- (A) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
 (B) ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
 (C) માલિકોની રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર.

પ્રશ્ન.3 જશ લિ. નીચેની માહિતી મળે છે.

(૧૫)

વર્ષ	વેચાણ રૂ.	નફો કે નુકસાન રૂ.
2023	2,00,000	(-25,000)
2024	4,00,000	25,000

ઉપરની વિગતો પરથી શોધો

- (1) નફા જથ્થા નો ગુણોત્તર
 (2) સ્થિર ખર્ચ
 (3) સમતુલ બિંદુએ વેચાણ.
 (4) રૂ. 6,00,000 ના લાભના વેચાણ સલામતીનો ગાળો.

અથવા

પ્રશ્ન.3 એક કારખાનું હાલ તેમની ઉત્પાદન શક્તિના 50% જેટલું કાર્ય કરે છે અને 10,000 નંગનું ઉત્પાદન કરે છે. જો કારખાનું 60% અને 80% મુજબ કામ કરે તો શું નફો મળે? તમારા મંતવ્ય રજૂ કરો.
 60% જેટલી ઉત્પાદન શક્તિના કાર્ય વખતે કાચા માલની પડતરમાં 2% વધારો થાય છે. વેચાણ કિંમતમાં 2% ટકા ઘટાડો થાય છે. જ્યારે 80% જેટલી ઉત્પાદન શક્તિના કાર્ય વખતે કાચા માલની પડતરમાં 5% વધારો થાય છે અને વેચાણ કિંમતમાં 5% ટકા ઘટાડો થાય છે. 50% જેટલી ઉત્પાદન શક્તિના કાર્ય વખતે ચીજવસ્તુની એકમ દીઠ પડતર રૂ. 180 આવે છે અને વેચાણ કિંમત રૂ. 200 મળે છે. એકમ દીઠ પડતર કિંમત નીચે મુજબ થયેલી છે.

માલસામગ્રી.	રૂ. 100
મજૂરી.	રૂ. 30
કારખાનાનો શિરોપરિ ખર્ચ	રૂ. 30 (40% સ્થિર છે.)
વહીવટી શિરોપરિ ખર્ચ.	રૂ. 20 (50% સ્થિર છે.)
	રૂ. 180

પ્રશ્ન.૪ ટ્રેકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)

(૧૫)

- (1) સંચાલન અંકુશ વ્યૂહરચનાના ફાયદા
 (2) લક્ષ્યાંક પડતર પદ્ધતિ.
 (3) સરકારી હિસાબી પદ્ધતિ નું મહત્વ
 (4) સંચાલકીય હિસાબનીશની ભૂમિકા

ENGLISH VERSION

Que.1 Draw out Cash budget of Hardik ltd. For April to June 2024 from the following information. (20)

- (1) Cash and Bank balance on 01/04/2024 Rs. 15,000
- (2) Rate of gross profit on cost 25%.
- (3) Other information.

Month	Total purchase Rs.	Opening stock Rs.	Overheads Rs.
March	1,50,000	10,000	21,000
April	1,60,000	15,000	22,750
May	1,80,000	20,000	26,750
June	2,00,000	25,000	28,500
July	2,10,000	30,000	30,000

- (4) A machine costing Rs. 18,250 to be purchased in May 2024. Rs. 10,000 is payable in the same month and the balance amount in the following month.
- (5) 80% purchase and sales are on credit terms.
- (6) Time leg:-
Credit sale -1 month
Credit purchase- ½ month

OR

Que.1 Khushi Industries Ltd. Given the following information, calculate the working capital requirement. The following figures are taken from the Cost department and are of monthly production cost.

Particular	Amount in Rs.
Raw material	4,00,000
Direct Labour	2,00,000
Overhead cost	1,00,000
Net profit	1,00,000
Sales	8,00,000
Raw Materials Inventory Balance	1 Month
Goods in process time	½ Month
Average lead time for finished goods	1 Month
Time of credit from creditors	1 ½ Month
Credit period to be given to debtors	2 Month
Salary payment period	¼ Month
Period of payment of overhead costs	½ Month

Calculate the working capital requirement based on the above information given to us for one month from the Cost Department.

Que.2 The balance sheet of bala Ltd. Is on 31st March 2023 is as under. (20)

Liabilities	Amount Rs.	Assets	Amount. Rs.
Equity share capital	6,00,000	Land and building	4,50,000
Preference share of 10%	3,00,000	Machinery	3,00,000
Reserve fund	2,43,000	Investments	1,50,000
Debenture of 15%	3,00,000	Stock	2,00,000
Creditors	24,000	Debtors	4,00,000
Provident fund	36,000	Bills receivable	30,000
Tex provision	30,000	Cash Bank	60,000
Bank overdraft	60,000	Preliminary expenses	3,000
	15,93,000		15,93,000

Additional information is below

- (1) The book value of land and building is at 90% of its market value now market will value is to be considered.
- (2) The value of half of the stock from total stock is reduced by 25%.
- (3) In total investments, the investment of Rs.50,000 is the investment outside the business.
- (4) Profit before tax and interest is of Rs. 3,60,000

- (5) Profit and loss account prepared for the year includes following.
 Income from investment outside the business Rs. 5,000
 Loss incurred from sales of machinery Rs. 7,000
 Bad-debts return Rs. 3,000
 Interest on bank overdraft Rs. 4,000.

Calculate:

- (A) Rate of Total Capital Employed
 (B) Rate of net Capital Employed

OR

Que.2 Bavli Ltd. produce a standard product. Per unit of the cost is as under.

Direct materials	Rs. 20
Direct labour	Rs. 10
Variable factory expenses	Rs. 6
Total fixed expenses	Rs. 3,00,000
Production units	20,000
Profit is calculated at 25% on sales.	

The balance sheet of Bavli Ltd as on 31-3-2023 was under.

Liabilities	Amount Rs.	Assets	Amount Rs.
Share capital	7,00,000	Land	4,50,000
Share premium	1,00,000	Plant	2,50,000
Provident fund	2,65,000	Building	4,00,000
10% debentures	2,00,000	Equity share of subsidiary company	80,000
Workers profit sharing fund	1,50,000	Equity share of others company	90,000
Creditors	2,00,000	Stock	1,92,000
Bills payable	3,35,000	Debtors	4,00,000
Depreciation fund on plant	50,000	Bank balance	1,20,000
		Debenture discount	18,000
	20,00,000		20,00,000

Based on above information calculate.

- (A) Rate of Return on total capital employed.
 (B) Rate of return on net capital employed.
 (C) Rate of return on owners capital employed.

Que.3 The following information are the detail of Jash Ltd.

(15)

Year	Sales in Rs.	Profit or Loss in Rs.
2023	2,00,000	(-25,000)
2024	4,00,000	25,000

From the above information.

- (1) find out profit volume ratio
 (2) calculate fixed cost
 (3) find break even sales.
 (4) Determine margin of safety when sell is for is Rs. 6,00,000.

OR

Que.3 A factory is currently working to 50% capacity and production 10000 units, estimate the profit of the company when it works to 60% and 80% capacity and offer your comments.

At 60% working, raw material cost increase by 2% and selling price falls by 2%.

At 80%, raw material cost increase by 5% and selling price falls by 5%.

At 50% capacity working, the production cost Rs. 180 per unit and is sold at Rs. 200 per unit.

The unit coast of Rs. 180 is made up as follow

Material.	Rs. 100
Labour.	Rs. 30
Factory overhead.	Rs. 30 (40% fixed)
Administration overhead.	Rs. 20 (50% fixed)
	180

Que.4 Write Short Notes. (Any Two)

(15)

- (1) Benefits of Management control strategy. (2) Target costing.
 (3) Importance of government accounting method. (4) Role of managerial accountant
